

средата на 4 в. пр. Хр. може да бъде датиран и ритонът от Боровското съкровище (Иванов 1975). Рогът се извива бързо нагоре почти под прав ъгъл. Той е покрит с вертикални канелюри, а под устието минава пояс от пластичен бръшлянов венец с птица по средата. Тялото на коня е моделирано пластически твърде обобщено, като главата е отделена от шията с познатите три гънки. Тя е наведена почти вертикално към гърдите. Между ушите е представен познатият перчем, а гривата, отбелязана с вертикални насечки, се спуска от двете страни на шията като три дълги къдрави кичура, както предписват изискванията на персийската мода. Най-близък паралел на този ритон ни дава сребърната ваза от Михо Мюзийм. Във втората половина на 4 в. пр. Хр. са изработени два много близки като иконография и стил ритона – от Полтава и от „Колекция В. Божков” (Маразов 1973; Marazov 2011: №73). Рогът е извит под прав ъгъл и е покрит с вертикални канелюри, над които минава ивица от гравирани бръшлянова клонка. Същият орнамент украсява и широкия нагръден ремък. Между обърнатите напред уши виждаме познатия кичур, а в основата на шията от двете страни пада дълъг кичур. Моделировката, с изключение на главата и копитата, е твърде обобщена и сведена до геометрични обеми. Показателно е, че екземплярът от Полтава никога не е бил реално употребяван в какъвто и да е обред: двете половини на протомето не са споени, а са свързани с телче. Това подсказва чисто знакова функция на ритона – той е бил несъмнено владетелска инсигния (Маразов 1978; 1992). Макар и да се наблюдават дребни разлики между двете вази (екземплярът от частната колекция е позлатен), може да се предположи, че те са работени в едно местно тракийско ателие през втората половина на 4 в. пр. Хр. Край Мандренското езеро е открит глинен ритон с протоме на тичащ кон (Карайотов 1975). Макар и фрагментиран, в него личат основните признаци на местната трактовка – обобщеност на обемите и елементите на юздата. Вероятно тази ваза също може да бъде отнесена към края на 4 в. пр. Хр.

През късноленистическата епоха протомето на тичащ кон все по-често се появява като завършек на ритоните (Маразов 1975). Достигналите до нас екземпляри са главно от Иран, Мала Азия, Скития, Бактрия. Един ритон от този източен тип се съхранява в „Колекция, В. Божков”. Той има дълъг рог, който плавно се извива нагоре и завършва с издадено навън и подгънато надолу устие. От Тракия произхожда фрагментиран ритон с протоме на галопиращ кон („Колекция В. Божков”). Тялото е покрито с дребни насечки и